

Latin Amerika'da Yoksulluğu Önlemede Küreselleşmenin Etkisi: Arjantin Deneyimi

Ceren URCAN
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
ceren.urcan@hbv.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-4720-1788

Araştırma Makalesi

DOI: 10.31592/aeusbed.1225706

Geliş Tarihi: 28.12.2022

Revize Tarihi: 20.10.2023

Kabul Tarihi: 21.11.2023

Atıf Bilgisi

Urcan, C. (2023). Latin Amerika'da yoksulluğu önlemede küreselleşmenin etkisi: Arjantin deneyimi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(3), 696-715.

ÖZ

Bu çalışmanın amacı Arjantin'in yoksullukla mücadele politikalarını belirleyen faktörleri uluslararası, bölgesel, devlet-devlet altı analiz seviyelerinde ele alarak politika dinamiklerini açıklamaktır. Yoksulluk, Arjantin için önemli bir sorundur ve yoksullukla mücadele politikalarının belirlenmesinde küreselleşme önemli bir olgudur. Neoliberal politikaların yaygınlaşması ülkeleri yoksulluk sorunuyla mücadele etme noktasında uluslararası sisteme bağımlı hale getirirken bir yandan da ulusal egemenliğin zedelenmesi yönündeki endişelerin artması bu politika alanını ulusal dinamiklerle şekillendirmeye doğru itmiştir. Arjantin, yaşadığı ekonomik krizleri atlatabilmek adına uluslararası sistemle Dünya Bankası (World Bank [WB]) ve Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund [IMF]) aracılığı ile etkileşimini artırırken sosyo-ekonomik politikaların belirlenmesinde de bölgesel düzlemdeki genel politika çizgisinden uzaklaşmamıştır. Arjantin özellikle sosyal politika programları ve uzun vadeli planları ile ülkedeki yoksulluğu kontrol altında tutmak suretiyle azaltmaya çalışmıştır. 1990'lı yılların sonuna doğru yaşanan krizlerle dönüşüme uğramaya başlayan sosyal politika programları 2001 yılında yaşanan krizle birlikte köklü bir değişim geçirmiştir. Bu dönemde nakit transferleri ülkedeki yoksulluğu etkin bir şekilde azaltma yönünde önemli bir araç olarak görülmüştür. Devlet ve kurumları aracılığıyla yürütülen bu programların birçok alanda çeşitlenmiş olması Arjantin'in yoksullukla mücadele konusunda devlet ve devlet altı faktörleri etkin bir şekilde kullandığını ve en baskın politika belirleyici unsurun da devlet ve devlet altı faktörler olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yoksullukla mücadele, Arjantin, küreselleşme, sosyal politika programları.

The Effect of Globalization on Poverty Reduction in Latin America: Argentina Experience

ABSTRACT

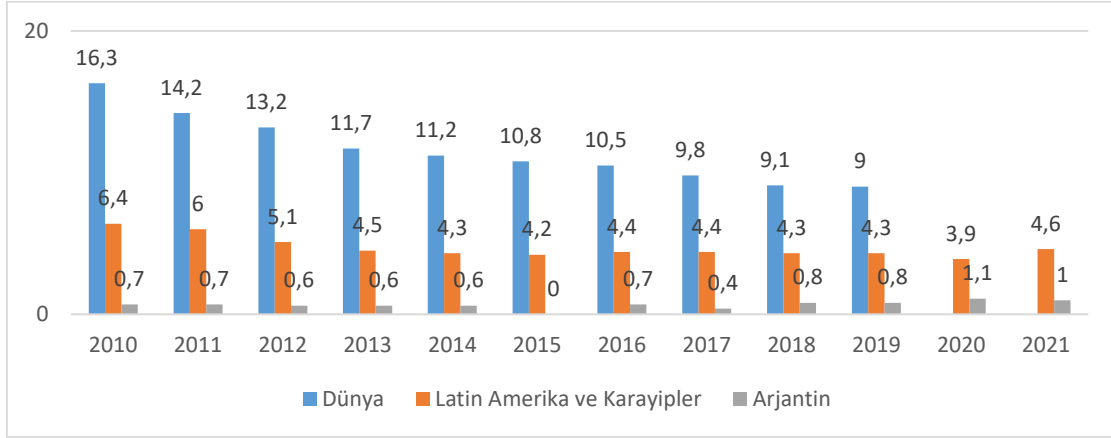
The aim of this study is explain policy dynamics by discussing the factors that determine Argentina's anti-poverty policies at international, regional, state and sub-state analysis levels. Poverty is a considerable issue for Argentina and globalization is an important phenomenon in determining poverty reduction policies. While the spread of neoliberal policies has made countries dependent on the international system to fight against poverty, the increase in concerns about the damage to national sovereignty has pushed this policy area to shape it with national dynamics. While Argentina increased its interaction with the international system with the help of the World Bank (WB) and the International Monetary Fund (IMF) in order to overcome the economic crises it experienced, it did not move away from the general policy line at the regional level in determining its socio-economic policies. Argentina has tried to reduce poverty in the country by keeping it under control, especially with its social policy programs and long-term plans. Social policy programs, which started to be transformed with the crises experienced towards the end of the 1990s, underwent a radical change with the crisis in 2001. During this period, cash transfers were discussed as an important tool to effectively reduce poverty in the country. The diversified character of these programs, carried out by the state and its institutions, in many areas shows that Argentina effectively uses state and sub-state factors in its poverty reduction policies, and the most dominant policy determinant is state and sub-state factors.

Keywords: poverty reduction, Argentina, globalization, social policy programs.

Giriş

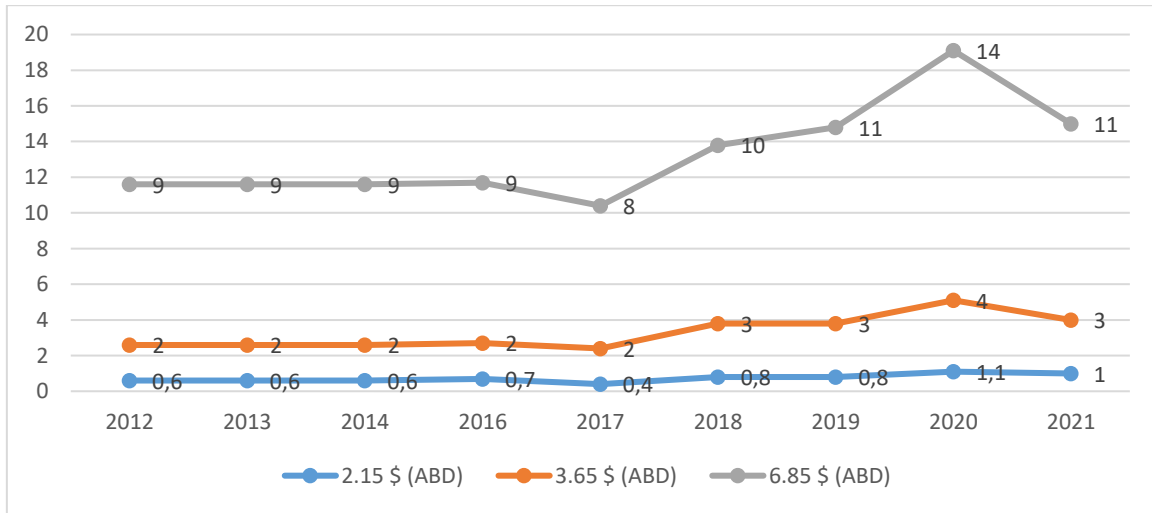
1990'lı yıllarda küreselleşmenin ivme kazanmasıyla birlikte birçok devletin politikası küreselleşmenin gerektirdiklerine uygun olarak şekillenmeye başlamıştır. Dünya genelinde görülen bu eğilim Arjantin'de de benzer bir seyir göstermiş, neo-liberal politikalar devletin baskın politika yaklaşımı olmaya başlamıştır. Yeni küresel düzene uyum sağlamaya çalışan Arjantin aynı zamanda kendi ülkesel problemlerini çözmek durumunda kalmış ve ulusal politikalarını dış politikası ile uyumlu hale getirmeye çalışmıştır. Bu süreçte ekonomik krizleri ve kırılğan ekonomisi ile birlikte güç

kazanmaya çalışan Arjantin bir yandan uluslararası kuruluşlardan destek alırken diğer yandan ülke içindeki önemli problemlerinden biri olan yoksulluk ile mücadele etmeye de halen devam etmektedir. Hanke'nin sefalet indeksinde Arjantin 2022 ve 2021 yıllarında 6., 2020'de 7., 2019 ve 2018 yıllarında ise 2. sırada yer almıştır (Hanke, 2023). Arjantin'in ulusal yoksulluk seviyesi baz alındığında yoksulluk sınırının altında kalanların toplam nüfusa oranı ise DB verilerine göre son birkaç yılda şu oranlarla kayıt altına alınmıştır: %39.2 (2022), %37.3 (2021), %42 (2020), %35.5 (2019), %32 (2018), %25.7 (2017), %30.3 (2016) (The World Bank). 2017 yılında 2.15 ABD Doları, 3.65 ABD Doları ve 6.85 ABD Doları olarak belirlenmiş uluslararası yoksulluk sınırları ile Arjantin'de mevcut olan yoksulluk sınırı karşılaştırıldığında ise farklı grafikler ortaya çıkabilmektedir:

Grafik 1. 2.15 ABD Doları Satın Alma Gücü Paritesine Göre Yoksulluk Oranları (%) (September 2023, Global Poverty Update, World Bank Blogs)

Bu grafikte uluslararası değerlendirme ölçütlerine göre en yoksul olan kesimin yüzdelik oranı Latin Amerika ve Karayipler bölgesi ile birlikte dünya ile karşılaştırılarak gösterilmiştir. Bununla birlikte Arjantin'in farklı satın alma gücü paritelerine göre değişen yoksulluk oranları ise, 2015 yılına ait veri WB veritabanında bulunmadığından ötürü 2015 yılını içermeyecek şekilde Grafik 2'e gösterilmiştir:

Grafik 2. Farklı Satın Alma Gücü Paritelerine Göre Arjantin'de Yoksul Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı (%) (Poverty Headcount Ratio- Argentina, The World Bank-Data)

İlgili sıralamalar ve yoksulluk oranları ile ilgili veriler yoksulluğun Arjantin için çok önemli bir sorun olduğunun kanıtı niteliğindedir. Yoksullukla mücadele ederken Arjantin'in ne yönde politikalar izlediği ise birçok değişkene göre şekillenmektedir. Uluslararası sistem tarafından sunulan birtakım

iyileştirme reçeteleri ve programlar ülke içindeki politikalara çoğunlukla entegre olabiliyorken bu durumun istisnaları da mevcuttur. Benzer şekilde bölgesel faktörlerin yoksullukla mücadele konusundaki etkisi de tartışılabilir boyuttadır. Latin Amerika ülkelerinde birçok problemin çözülememesinin ya da yeni birtakım problemlerin ortaya çıkmasının ardında kurumların başarısızlıklarına sebebiyet veren sistemsel sorunlar yatmaktadır. Bu sorunlar da verimli çözümlerin üretilmesinde engel teşkil etmektedir. Yoksulluk oranları yüksek ve eğitim seviyesi de düşük olduğunda kurumlar düzenli ve sistemli bir şekilde yenilikleri gerçek hayata geçirme döngüsünden yoksun olabilmektedirler (Cespedes Quiroga ve Martin, 2017, s. 283; Machado, Scartascini ve Tommasi, 2011, s. 346).

“Yoksulluk” kelime anlamıyla farklı türdeki eksiklikleri ifade etmek için kullanılmakta olup birincil anlamı “sosyal olarak kabul edilebilir miktarda paradan ya da materyal varlıktan yoksun olma durumu” şeklinde ifade edilebilmektedir (Poverty, 2022). İlgili yoksunluk seviyesine kriter olarak “en temel ihtiyaçlar” belirlendiği zaman ise en temel ihtiyaçların neler olduğu bir tartışma konusunu oluşturmaktadır. Bu bakış açısına göre “hayatta kalabilmek için gerekli olan şeyler” en temel ihtiyaç kategorisinde olmanın belirleyici unsurudur. Açlık, doğrudan yoksullukla bağdaştırılan bir kavram iken giyinme ve barınma gibi temel olanaklardan yoksunluk da yoksulluk kapsamında değerlendirilmektedir. Daha genel manasıyla yoksulluk “bir kişinin kaynaklarının minimum ihtiyaçlarını karşılayamaması” olarak ifade edilebilmektedir (Joseph Rowntree Foundation [JRF]). Yoksulluğun tanımı zamana, ülkeye ve hatta ülke içerisindeki farklı dönemlere göre değişebiliyor olup Gupta, bu değişkenlerin etkisini vurgulamadığı kavramsallaştırmasında yoksulluğu iki temel açıdan ele almıştır: mutlak yoksulluk ve göreceli yoksulluk (Gupta, 1984, s. 64). Mutlak yoksulluk bireylerin temel ihtiyaçları olan malları barındıran bir sepetin fiyatlandırılması ile belirlenmekte olup göreceli yoksulluk sosyal parametrelerle tanımlanır ve refah dağılımı ile ilgili bir ölçüttür. Arjantin gibi gelişmekte olan ülkelerin çoğunda yoksulluk, mutlak yoksulluk üzerinden ölçülmektedir (Caruso Bloeck, Galiani ve Weinschelbaum, 2019, s. 3). Bununla birlikte Bloeck vd. nin yaptığı çalışmaya göre Latin Amerika’da uzun dönemler boyunca var olan makroekonomik istikrarsızlıklara rağmen büyümenin devam ediyor olması da yoksulluğun azaltılması yönünde önemli bir etkiye sahiptir. İlgili çalışmaya göre özellikle 2000’li yıllar hem yoksulluğun hem de eşitsizliklerin görece azaldığı bir dönem olmuştur (Caruso Bloeck vd., 2019, s. 1). Öyle ki bu dönemde eşitsizliklerin azalması yönündeki seyir daha önceki yıllarda yaratılan eşitsizlikler için bir telafi mekanizması olarak dahi görülmüştür. Bununla birlikte büyüme her ne kadar sürdürülebilir olsa da bunun her bireyin yaşam standardında iyileşmeye sebep olacağı düşünülmemelidir. Bu sebeple yoksullukla mücadele programlarının en temel etik kaygısı eşitsizliğin sürekliliği hususundadır. Programlar, genel manada yaşam standartlarını iyileştirmeye yönelik olup gıda pulları, barınma desteği ve gelir desteği gibi temel kalemleri barındıran çözümler sunmaktadır. Latin Amerika’da kayıt dışı istihdamın yoğunluğu objektif bir “yoksul” ve “işsiz” tanımı yapmayı neredeyse imkânsız hale getirdiğinden ötürü refah programları da istihdam temeline dayanmamaktadır (Caruso Bloeck vd., 2019, s. 14). Benzer bir yaklaşımla ilgili programlardan kimlerin faydalanabileceğinin seçilmesi süreci de objektif olamamaktadır. En hızlı ölçüm gelir veya tüketim seviyeleri üzerinden gerçekleşmekte olup yine kayıt dışı ekonominin varlığı bu kriterlerin objektivitesine gölge düşürmektedir. Koşulluluk prensibinin mekanizma içerisine dâhil edilmesi de insani sermayeye yapılacak olan yatırımın genel geçerliliğini tartışma konusu haline getirmektedir (Besley ve Coate, 1992, s. 250). Skare ve Druzeta ise yapmış oldukları çalışmada eşitsizlik ne derecede olursa olsun büyümenin yoksulluğu azalttığı ve ekonomik büyümenin de bu sürece tam olarak yeterli olmasa da katkı sağladığı sonucuna varmışlardır (Skare ve Pržiklas Druzeta, 2016, s. 156). DB tarafından hazırlanan bir raporda da büyümenin gelir eşitsizliği üzerindeki azalan etkisinden yola çıkarak büyümenin yoksulluğun azaltılması noktasındaki önemine vurgu yapılmıştır (Adams, 2003). Cervantes ve Dewbre ise yapmış oldukları çalışmada farklı ekonomik gelişmişlik seviyesine sahip olan 25 ülkeyi incelemiş ve bu ülkelerin yoksullukla mücadele sürecinde başarı ile ilerlerken aynı zamanda bazı ekonomik göstergeleri de iyileştirdiklerini ortaya koymuştur. Bu ülkeler öncelikle makroekonomik göstergelerini iyileştirmiştir. İhracat vergilerini, aşırı değerlenmiş döviz kuru oranlarını düşürerek ve tarım piyasasına verimsiz devlet müdahalelerini ortadan kaldırmaya çalışarak korumasızlığı azaltmışlardır. Son olarak da zengin ülkelerle ticari ortaklıklar benimseyenlerin hükümetleri üretim ve ticaret bozacak şekilde çiftçilerine sunulan destek türlerini azaltmışlardır (Cervantes- Godoy ve Dewbre, 2010, s. 21).

Küreselleşme ve yoksulluk arasındaki ilişkiye yönelik olarak küreselleşmenin olumlu ve olumsuz yönlerine odaklanan farklı birçok görüş mevcuttur. Dollar ve Kraay, küreselleşme ile birlikte onun araçları olan ticaretin, yatırımların, sermayenin ve tarifelerin eşitsizlikleri artırmak ya da azaltmakla doğrudan bağlantılı olmadığını; eşitsizliklerin kaynağını ülke içindeki eğitim, vergi ve sosyal politikalarından aldığını vurgulamaktadır (Dollar ve Kraay, 2002, s. 120). Küreselleşmenin büyümeyi hızlandırmak suretiyle sürdürülebilirlik prensibini de benimseyerek orta ve uzun vadede yoksulluğun azalmasına yol açabileceğini savunan görüş ise küreselleşmenin olumlu yanına vurgu yapmaktadır (Biraue ve Doaga, 2019, s. 107). Küreselleşme ile birlikte bazı ülkelerde eşitsizlikler artabiliyorken bazı ülkelerde de azalabilmektedir. Küreselleşme karşıtı olan görüşler ise temelini küreselleşmenin varlıklı olanlarla olmayanlar arasındaki farkı gittikçe açtığı iddiasından almaktadır. Bununla birlikte Latin Amerika'da sendika liderlerinden biri olan Kay Mazur'a göre bu durum devletlerin arasındaki eşitsizlikleri dahi artırmıştır (Mazur, 2000). Küreselleşme ile birlikte ülkelerin bu konudan nasıl etkilenecekleri, eşitsizliklerin ve yoksulluğun artacağı/ azalacağı hususları ülkelerin küresel ekonomik sisteme ne ölçüde uyum sağlayabildiklerine bağlı olarak şekillenecektir. Bu sebeple küreselleşme sürecinde kendi kurumlarını da reform sürecine sokabilen ülkeler bu süreçten fayda kazanmış şekilde çıkabileceklerdir (Dollar ve Kraay, 2002, s. 131).

Bu çalışmada Arjantin'in yoksullukla mücadele politikaları küreselleşme bağlamında, uluslararası sistem- bölge- devlet ve devlet altı analiz seviyelerinde ele alınmıştır. Üç seviyede analiz yöntemi kullanılarak hazırlanan bu çalışmanın birinci bölümünde Arjantin'in yoksullukla mücadele politikalarını etkileyen uluslararası dinamikler ele alınmıştır. İkinci kısmında bölgesel dinamiklerin yoksullukla mücadele konusundaki etkileri ele alınırken çalışmanın son kısmında ise devlet ve devlet altı dinamikler ele alınmıştır. Bunu yaparken özellikle yoksulluğu azaltma yönünde uygulanan sosyal politika programlarına vurgu yapılmıştır. Arjantin'in yoksulluk problemi literatürdeki çalışmalar ve yoksulluk indekslerindeki sıralaması sebebiyle verili kabul edilmiş olup çalışma yoksulluğun ölçümü ve nicel verilerden çok yoksullukla mücadele politikalarının nasıl şekillendiğine yoğunlaşmaktadır. Çalışmanın temel sorunsalı yoksullukla mücadele söz konusu olduğunda Arjantin'in politikalarının hangi analiz seviyesinde yoğunlaştığını ve hangi faktörlerin belirleyici olduğunu tespit etmektir. Çalışmanın yanıt aradığı diğer sorunsallar ise şu şekildedir:

1. Yoksullukla mücadele alanında küresel çapta gerçekleştirilen faaliyetler ve uygulamalar Arjantin için ne derece önemlidir?
2. Yoksullukla mücadele hususu uluslararası- bölgesel ve ülke içi dinamiklerin birbiri ile uyum içerisinde olması ile mi gerçekleşebilecektir?
3. Yoksullukla mücadele Arjantin açısından egemenliğinin baskın şekilde ortaya çıktığı bir husus mudur yoksa küreselleşme ile bu sorunun çözümü de küresel bir zeminde mi olmaktadır?

Uluslararası, bölgesel, devlet- devlet altı olmak üzere üç seviyede analiz yöntemi kullanılarak hazırlanan bu çalışmada analiz birimi ise yoksullukla mücadeledir. Bu yöntemle kurgulanmış olan kavramsal çerçeve küreselleşme ve neoliberal politikalar ışığında tartışılmış ve yorumlanmıştır. Çalışmada nitel veri toplama yöntemleri kullanılmış olup ikincil kaynaklar olan bilimsel makaleler, kitaplar ve raporlar veri kaynaklarıdır. Çalışmanın en önemli sınırlılığı da yoksullukla mücadele politikaları konusunda nicel verilere ulaşmadaki zorluk olmuştur. Bu sebeple çalışmanın genelinde yoksullukla mücadele politikaları niceliksel değerlerle desteklenememiş olup nitel olarak ortaya konmuştur.

Arjantin'in Yoksullukla Mücadelesinde Uluslararası Faktörler

1970'li yıllarla birlikte DB öncülüğünde başlayan yoksullukla mücadele çalışmaları hem sorunun doğasının tartışılmalı olması hem de teorik ve pratik yetersizliklerden ötürü tam manasıyla başarıya ulaşamamıştır. Ekonomik ve politik yetersizlikler de sorunu büyütmemektedir ve dolayısıyla çözümünü de zorlaştırmaktadır. Sorun karmaşıklaştıkça çözüm konusundaki isteksizlik de artmaya başlamaktadır. Nitekim yoksulluk sorununun çözümü için kurumsal yapıların da değişmesi gerekmekte olup hali hazırdaki isteksizlik de sorunu çözümden gittikçe uzaklaştırmaktadır. Latin Amerika bölgesinde uluslararası kuruluşların yoksullukla mücadele çalışmalarına katkı sağlayarak dâhil olmaya

çalışması oldukça tartışılan bir mekanizma olmakla birlikte Veltmeyer bu noktada WB’i masum görmemektedir ve WB tarafından uygulanan politikaların gelişmiş ülkelerin menfaatlerini koruma amacıyla olduğunu öne sürmektedir (Veltmeyer, 2007a, s. 176). 1990’lı yıllarla birlikte uluslararası örgütler kendi kalıplarını dahi esnetmeye çalışarak kalkınma programlarını yeniden gözden geçirmiştir. Genel bir kalkınma anlayışını birebir tüm bölgelere uygulamak yerine alternatif belirleme arayışına girmişlerdir. Bu arayışların içerisinde de yoksullukla mücadele en temel hedeflerden olmuştur (Veltmeyer, 2006, s. 24). Yoksulluğun azaltılması stratejilerinin yeniden düzenlenmesi ve yoksulluk kavramının kalkınma kavramına dâhil edilmesi ve tüm bunların hem söylem hem de eylem bakımından gerçekleştirilmesi gerekmektedir. 1990’lı yılların sonlarına doğru yeni girişimler kalkınma perspektifine dâhil edilmeye başlanmıştır. Bu dönemde WB’in sunduğu Kapsamlı Kalkınma Çerçevelerine göre bazı prensiplerin uygulanmasının yoksullukla mücadele sürecini daha verimli hale getireceğine karar verilmiştir. Öncelikli olarak ilgili ülke, kalkınma programlarına yönelik gerekli hedefleri koyarak, zamanlamasını ve sıralamasını yaparak yoksullukla mücadele politikasını benimsemelidir. İkinci olarak ihtiyaçlar tanımlanırken ve programlar uygulanırken hükümet, sivil toplum, özel sektör işbirliği içerisinde çalışmalıdır. Üçüncü olarak ise ihtiyaçlar ve çözümler için ulusal danışma gerektiren uzun dönemli bir vizyon gerekmektedir. Bu özellikler yardımların dağıtım mekanizmalarının yeni temel prensiplerini teşkil edeceklerdir (Wolfensohn, 1999).

2000’li yılların başında WB tarafından hazırlanan yoksulluk raporunda Arjantin “yoksul insanların fazlaca olduğu zengin bir ülke” olarak nitelendirilmiştir. Rapora göre bu ülkede yoksullar, büyümenin yeniden başlaması ile birlikte bu büyümeden görece az faydalanan kesim olmuştur. Kişi başına düşen gelir arttıkça gelir dağılımı daha adaletsiz hale gelmiştir. En yoksul %20’nin gelirleri azalırken en zengin %10’luk kesimin gelirleri de artmıştır (The World Bank, 2002). 1980’li yıllarda ekonomik krizler yaşayan ülkelerin bu krizlerden nasıl kurtulabileceklerine ve kalkınabileceklerine dair reçeteler olarak nitelendirilen ve 1990 yılında sunulan Washington Uzlaşısı, kavram olarak 1989’da Williamson tarafından ortaya konmuştur. Post- Washington Uzlaşısı 1990’lı yılların ikinci yarısında ortaya çıkmış olup Washington Uzlaşısının başarısız görüldüğü noktaları vurgulayan ve esasen uzlaşılabilir tek husus kalkınma için tek bir reçete olmadığına dair olabileceğini belirten bir uzlaşıdır. Bu uzlaşıya göre öncelikle kalkınma stratejileri Washington Uzlaşısında belirtildiği şekilde sınırlandırılmaz ve bir reçetenin bütün gelişmekte olan ülkelerde uygulanabileceği fikri de çürümeye mahkûmdur. Ayrıca, ülkelerin ekonomik gelişmişlik ve kalkınma konularında çok genel bir ölçekte ne yapmaları gerektiğine dair oldukça kapsayıcı ve her ülke için uygulanabilecek tek bir ekonomik yaklaşım mevcut değildir (Krogstad, 2007, s. 77; Stiglitz, 2004, s. 12). Bu bağlamda Post- Washington Uzlaşısı politikalarına göre WB yoksullukla mücadele konusundaki en büyük engel olarak yoksulların bizzat kendi davranış şekillerinin ve özellikle insanı sermayeye yatırım yapma konusundaki isteksizliklerinin yattığını vurgulamıştır. Bu sebeple ülkeye yardım sağlayacak olan uluslararası donörler bir yandan yardımlarını iletirken diğer yandan da yoksulların davranış şekillerini değiştirebilecekleri ve düzenleyebilecekleri yöntemleri kullanma yoluna gitmektedirler. Daha müdahaleci ve karmaşık bir hal alan WB politikaları da ülkelerin iç işlerine dahi müdahale eder bir görüntü vererek gittikçe daha da tartışılan bir konu haline gelmiştir (Ruckert, 2009, s. 74). WB’in “Yapısal Uyum Programları” şeklinde ülkede uyguladığı programlar beklenenin aksine sonuçlar doğurarak eşitsizlikleri ve yoksulluğu derinleştirmiştir. Satın alma gücünün düşmesi, düşük gelirli hane halklarının sayısının artması, gelirin servet olarak yoğunlaşması ve yoksulluğun artması ile birlikte toplumsal refleksler de gelişmiş, farklı direnme ve muhalefet mekanizmaları oluşmuştur (Veltmeyer, 2007b, s. 67).

Yoksulluğu tanımlamada yaşanan sorunun devamı olarak yoksulluğun ölçülmesi problemi ortaya çıkmaktadır. Uluslararası kuruluşlar evrensel ölçütler belirlemeye çalışmakta ve en bilinen ölçüm yöntemi olarak satın alma gücü paritesini kullanmaktadırlar. Ancak temel gıda paketlerine erişim ve temel ihtiyaçları karşılayabilme oranları da yoksulluk ölçümünde kıstas olarak kullanıldığından dolayı ulusal birtakım değişkenlerin bu ölçüme dâhil olması kaçınılmazdır (Veltmeyer, 2007a, s. 179). Her ne kadar veriler farklı kuruluşlara ve yerel istatistiklere göre değişiklik gösterse de iki önemli koşul sağlandığı zaman yoksulluk oranları düşecektir: ortalama gelirdeki artış ve eşitsizlik seviyelerindeki değişim (Veltmeyer, 2007a, s. 182). Zira ortalama gelirdeki artış her zaman yoksul kesimin de bu artıştan faydalandığı anlamına gelmemektedir. Bu iki değişken birbirini tamamlayıcı niteliktedir ve

yoksulluk oranları ile arasındaki nedensellik ilişkisi belirgindir. Buna rağmen uluslararası kuruluşların yoksullukla mücadele programlarında eşitsizliklerin azaltılması hususuna belirgin hassasiyet göstermemeleri önemli bir tartışma konusudur.

Arjantin'in özellikle kriz dönemlerinde çoğu IMF kaynaklı; fakat diğer resmi kreditorlerden de aldığı kredilerin işlevlerinden biri de hükümete bir süreliğine alan yaratarak uzun dönemli stratejisini belirlemesine izin vermektir. Bu süreçte hükümetlerin enflasyonun yükselmesini en azından kontrol altına almaya ve sosyal kargaşadan da uzak durmaya çalışmaları gerekmektedir (Jonas, 2002, s. 41). Ülkede etkin bir etkileşim içinde olan Birleşmiş Milletler (BM) ve özellikle BM Kalkınma Programı'nın (United Nations Development Programme [UNDP]) Arjantin'in önceliklerini göz ardı etmeyerek işlediği düşünülmektedir. UNDP, Arjantin için hazırladığı değerlendirme raporunda birkaç ana sonuca ulaşmıştır. Bu sonuçlardan ilki Arjantin'de uygulanan UNDP işbirliği programlarının ulusal önceliklere bağlı olarak işlediği, özellikle 2001 Krizi sonrasında kalkınma zorluklarına da cevap verebilecek kapasitede olduğu ve bu kriz sonrasında Arjantin Diyalogunda alınan kararlara paralel uygulamalarla desteklendiği olmuştur. İkinci olarak UNDP ulusal hükümetlerden talep geldiği takdirde hükümet, sivil toplum, federal devlet, bölge ve belediyeler arasında arabulucu işlevi görebilecektir. Nitekim Diyalog Masası'nın işlevi de ilgili bu aktörlerin temsilcileri ile bir araya gelerek bölgenin kalkınma sorunlarına çözüm bulmak olmaktadır (UNDP, 2009, s. iv). Bu noktada UNDP'nin Diyalog Masası gibi önemli bir oluşumla işbirliğine gitme ve uyumlu olma çabası esasen Arjantin'de uygulanacak herhangi bir programın ülkenin ihtiyaçlarından ve politikalarından bağımsız kurgulanamayacağı, kurgulansa dahi verimliliğin düşük olacağı kanıtı niteliğindedir. Üçüncü olarak UNDP Arjantin ekibinin teknik ve analitik kapasitesi ülkenin problemlerini insani kalkınma perspektifinden ele alabilecek entelektüel kapasitesi ile de birleşince Arjantin'in ihtiyaçlarına yanıt verebilecek kadar nitelikli ve fiziksel olarak yeterli görülmektedir. Dördüncü olarak UNDP'yi bölgede kaynak yöneticisi olarak değil kalkınma partneri olarak görmek gerekmektedir. Bu şekilde uygulanan işbirliği faaliyetleri meşru, tarafsız, güvenilir ve sürdürülebilir olabilmektedir. Beşinci olarak UNDP projelerinin olumlu çıktılarının hızlı bir şekilde beklenmesi gerçekçi bir yaklaşım değildir. Projeler tamamlandıktan sonra da faydalarının ortaya çıkabileceği göz önünde bulundurulmalı ve verimlilik ölçümleri gerçekleştirilmelidir. Altıncı olarak başarıya ulaşan projelerin proje portfolyosunun azalmasına da yol açması yeni gelen projeler için çıkış stratejilerini daha önemli bir hale getirmektedir. Son olarak da birçok alanda kapasite inşasını gerekli kılan "stratejik dönüş" politikası insani kalkınmanın kalitesini artıracak ve vatandaşların kapasitelerini güçlendirecek alanlara odaklanmalıdır (UNDP, 2009). UNDP, proje dönemlerini değerlendirirken salt finansman kaynaklarını incelemekte, kendi değerlendirme kriterleri olan etkililik, verimlilik, katkıların sürdürülebilirliği, ilgililik, cevap verebilirlik ve işbirliğinin kalitesi gibi kriterleri de gözetmektedir. 2020 yılında yayınlanan son raporda ise 2016-2019 yılları arasında Arjantin'e sağlanan finansal dağıtımın dünyada üçüncü ve Latin Amerika ve Karayipler bölgesinde birinci olduğu belirtilmiştir. Raporda, UNDP'nin Arjantin'in özellikle kuzey bölgesindeki eyaletleri göz önünde bulundurularak ulus-altı idari birimlere yoksulluğu ve eşitsizliği azaltması yönünde destek sağlaması ve eyalete ait hizmetlerin geliştirilmesine katkı sağlaması gerekliliği vurgulanmıştır (Baumann Fonay ve Cohan, 2018; UNDP, 2020, s. 2). BM Sürdürülebilir Kalkınma hedeflerinin ilki olan yoksulluğun azaltılmasının Arjantin'de uygulanma süreci çoğu uygulamada olduğu gibi birtakım tartışmalara yol açmıştır. Sosyal koruma programlarını finanse edebilmek için ek gelirlerin sağlanması olumlu iken bu programlar sebebiyle tarımsal alandaki iş kaybı ve üretimin azalması suretiyle tarıma olan ilginin azalması da olumsuz yönlerdir. Zira halen tarım sektöründe çalışmaya devam edenlerin gelirleri görece düşmekte ve bu kişiler yoksul kalmaya devam etmektedirler (Hoff vd., 2019). UNDP'ye göre Arjantin'de yoksullukla mücadele yönündeki UNDP katkısı iki dönemde incelenebilir. İlk dönem bir geçiş süreci olan 2001- 2004 yılları arasında içermektedir. Bu dönemde yoksulluk oranlarının düşmesi neredeyse bir zorunluluk niteliğindedir. İkincisi ise 2004- 2008 yılları arasındadır. Bu dönemde hâlihazırda düşmüş olan yoksulluk oranlarıyla birlikte UNDP'nin katkısı makroekonomik göstergelerin olumluya evrilmesiyle birlikte sürdürülebilir ve etkili olmuştur. Çok taraflı ve kurumsal bir yapıya sahip olan UNDP, Arjantin'in ihtiyaç duyduğu koordinasyonu ve operasyonel desteği sağlama noktasında etkin olmuştur. UNDP Arjantin Ofisi hükümetle, dini gruplarla ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği içerisinde çalışarak projeler yürütmüşlerdir (UNDP, 2009, s. 23). 1990'lı yılların başını konu alan çalışmalarda Arjantin'de kâr amacı gütmeyen kuruluşların çoğunluğunun uluslararası işbirliği sistemi içerisinde fonlanmış olduğu vurgulanmaktadır (Thompson, 1997, s. 412). Arjantin'de yoksullukla mücadele

konusunda çok taraflı bir işbirliği mekanizması yürütülmekte olup bu mekanizmayı hükümet-dışı muhafazakâr kuruluşlar, çevreci ve çevreyle ilgili kuruluşlar, yabancı merkezli kurumlar, kadın organizasyonları, komşuluk kulüpleri, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar oluşturmaktadır (Thompson, 1997, s. 411). WB ve Amerikalılar Arası Kalkınma Bankası (Inter American Development Bank [IDB]) tarafından temsil edilen kurumlar Arjantin Hükümeti ile işbirliği içerisinde çalışmakta ve sosyal haklarından yoksun olan kişilere yardım ve kırsal ekonominin gelişimi mekanizmalarının işleyişine katkı sağlamaktadır. Aynı şekilde bu faaliyetlerin de başarılı bir sonuç verebilmesi için yerel çapta kâr amacı gütmeyen kuruluşlarla işbirliği yapılması gereklidir. Uluslararası kamu kuruluşları ve yereldeki kâr amacı gütmeyen kuruluşlar arasında resmi hükümetin de aracılık yaptığı bu mekanizmada doğrudan olmayan bir fonlama ilişkisi görülmektedir. Yoksullukla mücadele konusunda uluslararası kamu kuruluşları bir nevi uluslararası kuruluşların tamamlayıcısı ve destekleyicisi rolündedirler (Rong ve Yanan, 2019, s. 20). UNDP tarafından Arjantin genelinde farklı alanlarda birçok program uygulanmakla birlikte ülkenin Kuzeybatısı için “Küçük Hibe Programları” uygulanmıştır. Ülkenin kuzeybatısı yoksulluğun en yoğun olduğu ve insani kalkınma indeksinin en düşük olduğu bölgedir. İlgili raporlamalarda ise uygulanan programların başarılı olduğu sonucuna varılmıştır (UNDP, 2009).

Arjantin’in Yoksullukla Mücadelesinde Bölgesel Faktörler

Latin Amerika’da yoksulluk tarih boyunca birçok ayaklanmanın ve devrimin itici güçlerinden olmuştur. Bölgede geliştirilen analizlerde çoğunlukla az gelişmişliğin, bölgesel eşitsizliklerin ve köylülerin yoksulluğunun kaynağı olarak kapitalizmin Latin Amerika’daki sömürücü karakteri ve yarattığı bağımlılık ilişkileri görülmüştür (Löwy, 1998, s. 11). 1970’li yıllardan bu yana Latin Amerika’daki birçok ulusal hükümet gelir dağılımındaki adaletsizliğin önüne geçmeyi ve yoksulluk oranlarını düşürmeyi başaramamıştır. Özellikle Arjantin ve Şili yüksek büyüme rakamlarına sahipken dahi bunu yapmakta güçlük çekmiştir. Bölge genelinde okuma- yazma oranı, bebek ölüm oranları ve ortalama yaşam süreleri gibi sosyal kalkınma göstergelerinde gelişme kaydedilirken Şili, Arjantin ve Brezilya gibi refah devleti özellikleri gösteren ülkelerde birtakım sosyal hizmetlere erişim daha da kötüleşmiştir. Latin Amerika genelinde sosyal sigorta politikalarına dayalı olarak varlığını sürdüren sosyal yardım sistemlerinin işleyişi kayıt dışı ekonominin yükselişi ile değişmiş ve birçok kişi resmi sigorta transferlerinden ve sosyal koruma paketlerinden faydalanamamıştır (Hardoy ve Almansi, 2011, s. 5). Kayıt dışı sektöre kimlerin dâhil olduğu ve bu sektörün hangi politika çerçevesinde yaygınlaşmaya başladığı ise değerlendirilmesi gereken bir husustur. Kayıt dışı sektörde çalışanlar, kendi işlerini yapan çalışanlar, taşeron işçiler, kayıt dışı firmaların sahipleri ve ücreti ödenmeyen ve geçime destek sağlayan aile bireyleri olabilmektedir. Bu bireyler sosyal güvenlikleri olmadan ve herhangi bir yasal korumaya tabii olmadan çalışmaktadırlar. Küreselleşme ve kayıt dışı çalışma arasındaki ilişki ise şu şekildedir: ithal ikameci sanayileşme politikalarının uygulandığı dönemlerde kayıt dışı sektör düşüşe geçmiştir. Yeniden düzenlemeler, özelleştirmeler, ticaretin liberalleşmesi gibi politikalar da kayıt dışı sektörün daha da yaygınlaşmasına sebep olmuştur (Munck, 2019, s. 124). Ayrıca kadın işgücünün eğitiminin ve istihdamının yollarını açacak olan politikalar hem kayıt dışı istihdamı azaltacak hem de kalkınmaya katkı sağlayabilecektir (Durmaz, 2016, s. 55). Latin Amerika, yoksulluğun azaltılması konusunda resmi stratejilerin tüm bölge genelinde uygulandığı bir coğrafyadır. “Latin Amerika Yoksulluğu Azaltma Stratejisi” adı verilen belgede birçok yenilikçi sosyal politika araçlarına ve programlarına yer verilmektedir. Özellikle koşula bağlı nakit transfer programları bu anlamda bölge ülkelerinde uygulanan programlardan olmuştur. Yapılan bir çalışmada bu stratejinin neo-liberal politikaları geliştirmekte olan ülkelerde daha da derinleştirmek amacıyla gerçekleştiriliyor olduğu vurgulanmıştır. “Yoksulluğu Azaltmaya Yönelik Strateji” belgeleri uluslararası yardımların dağıtılmasını da koordine eden maddeler içermektedir. İlgili çalışmada yardımların esasen tüm dünyadaki neo-liberalleşme sürecini hızlandırmak için yapıldığı ve bu sebeple de yardımın gittiği ülkelerde de yoksulluğun azaltılmasına ve sosyal iyileşmeye yönelik çıktılarının görülememesi eleştirilmiştir (Ruckert, 2009, s. 57).

Arjantin, Bolivya, Brezilya, Şili, Meksika, Peru ve Uruguay tarafından 1996 yılında oluşturulan Rio Grubu’nun temel amaçlarından biri, farklı ülkelerdeki yoksulluk seviyelerinin göstergeler geliştirilmesi suretiyle analiz edilmesi olmuştur. Arjantin, Bolivya, Brezilya, Meksika ve Peru’nun dâhil olduğu karşılaştırmalı bir çalışmada, Meksika dışındaki ülkelerin yoksulluk ölçümlerinin temelde çok da farklılaşmadığı ortaya konmuştur. Bu noktada “temel gıda sepeti” (canasta básica de alimentos

[CBA]) bireylerin almaları gereken minimum gıda ürünlerini içeren sepettir. “Toplam gıda sepeti” (canasta básica total [CBT]) adı verilen sepet ise temel gıda sepetine ilaveten yiyecek olmayan malları, giyim, ulaşım, eğitim ve sağlık gibi hizmetleri de içermektedir. İki farklı sepet üzerinden yoksul-yoksul olmayan ayrımı yapıldığı görülmektedir. CBA, temel gıdalardan oluşan bir sepeti kapsamakta; CBT ise belirlenen sepetin toplamı anlamına gelmektedir. Buna göre CBA’yı karşılayıp CBT’yi karşılayamayanlar olabilmektedir. Meksika’da üç farklı yoksulluk çizgisi bulunmaktadır. İlki, CBA’yı dahi karşılayamayan aşırı yoksullardır. İkinci grup da ikiye ayrılmıştır. İlki, yetersizliklerden kaynaklanan yoksulluktur ve minimum paketini, eğitim ve sağlık masraflarını karşılamakta yetersiz geliri olanları ifade etmektedir. İkincisi ise minimum paketi, eğitim ve sağlık masraflarını, barınma-giyim-ulaşım masraflarını karşılamada yetersiz geliri olanları ifade eden yoksulluktur (Hardoy ve Almansi, 2011, s. 8). Bölgede birçok farklı açıdan yoksulluk tanımlamaları mevcut olsa da Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu (Economic Commission for Latin America and the Caribbean [ECLAC]- Comisión Económica para América Latina y el Caribe [CEPAL]), 1970’li yılların sonunda bir tanımlama ve ölçüm geliştirmiştir. Buna göre bölgedeki yoksulluğun önemli göstergesi “giderilmemiş temel ihtiyaçlar”dır. Bu bilgiler nüfus sayımı bilgileri ile orantılı olmasından ötürü güvenilirliği de yüksek bilgilerdir. Giderilmemiş temel ihtiyaçların temel avantajlarından biri, coğrafi olarak ayrı kalmış olsa bile küçük bölgelerle ilgili verileri de toplayabilmesi olmuştur. Ayrıca bilgilerin kısa vadede çok da değişmiyor oluşu da bir diğer avantajdır. Hane halklarının, bu noktada herhangi bir temel ihtiyacının karşılanmamış olması onları temel ihtiyaçlarını giderememiş olanlar olarak kaydetmek için yeterli olmaktadır. Yoksulluk çizgisi ve giderilmemiş temel ihtiyaçlar yaklaşımının yanı sıra yoksulluğu ölçmek için bir de “karma metot” bulunmaktadır. Bu metot yoksulluğun heterojenliğini ispat edencesine yoksulluğu dört gruba ayırmıştır. “Kronik yoksulluk” adı verilen yoksullukta hane halkı hem giderilmeyen temel ihtiyaçlara sahiptir hem de hane halkının yoksulluk çizgisinin altında geliri vardır. “Ataletli yoksulluk”, giderilmemiş temel ihtiyaçları olan; ancak yoksulluk sınırının üstünde geliri olanlar için kullanılmaktadır. Bu gruptakiler gelirlerini iyi yönetebildikleri takdirde ihtiyaçlarını karşılar duruma gelebilirler; ancak şok durumlarında yoksulluk sınırının altına düşme olasılıkları da yüksektir. Belirtilen iki grup da yapısal yoksulluk tanımı içerisinde değerlendirilmektedir; zira temel ihtiyaçlarından az ya da çok yoksundurlar. “Yeni yoksullar”, temel ihtiyaçlarını karşılayabilen; ancak yoksulluk sınırının altında olanlar için kullanılan tanımlamadır. Son grup ise “yoksul olmayanlar”dır (non-poor). Bu grupta ihtiyaçlar hâlen mevcuttur ve gelir seviyesi de yoksulluk sınırının üstündedir (Hardoy ve Almansi, 2011, s. 10).

Latin Amerika’da yoksulluk incelendiği zaman yoksullukla toplumsal cinsiyet arasındaki bir ilişkinin varlığından da söz etmek mümkündür. Ailenin başında kadınların olduğu ailelerdeki ve ailenin başında erkeklerin olduğu ailelerdeki yoksulluk oranlarının farkına dikkat çeken araştırmaların devamında da “ikincil yoksulluk” adı verilen bir kavram gündeme gelmektedir. Bu kavrama göre ailenin başında olan erkek birey ailenin gelirin kendi tüketimi için el koymakta veya kendi gelirini aile bireyleri ile paylaşmamaktadır. Endekslerle yapılmış iki önemli çalışmada elde edilen ortak sonuçlardan biri Arjantin, Bolivya ve Kosta Rika’daki gidişatla ilgili olanlardır. Bu endekslere göre Medeiros ve Costa’nın yapmış olduğu çalışma ile ECLAC’ın kadın-erkek yoksulluk verileri ile yaptığı çalışma örtüşmekte ve Arjantin özelinde yoksulluğu kadın odaklı düşünmekten uzaklaşıldığı ortaya konmuştur. İlgili çalışma 1900’lü yılların başından 2000’lere kadar olan süreci kapsamaktadır. Medeiros ve Costa’nın çalışmasında yine aynı dönemde Arjantin’de ailenin başında kadın olanların yoksulluk oranlarının arttığı dikkat çekmektedir (Medeiros ve Costa, 2006, ss.12-13).

Yoksullukla mücadele politikalarının ve yoksulluğu gidermeye yönelik teknik verilerin yanında incelenmesi gereken önemli ilişkilerden birisi siyasi bakış açısının da yoksullukla mücadele politikalarını ne yöne evirebileceğidir. Latin Amerika’da yaşanan post-neoliberal dönemin genel karakteristiği olan koşullu nakit transferleri neredeyse yoksulların çeyreği için büyük ölçüde destek niteliğindedir. Bu programlar ayrıca serbest piyasa ekonomisini de desteklemektedir. Latin Amerika her daim eksik bırakılmış bir refah devleti ile yüzleşmiş ve kayıt dışı sektörün yaygın oluşu bu problemi daha da tetiklemiştir. İstihdam ilişkilerinin standartlaşması ve sosyal koruma ağlarının genişlemesi gerekliliği bu anlamda çözülmesi gereken en büyük problemlerden olmaktadır. Yoksul işçiler daha iyi şartlar altında çalışabilecekleri işlere ihtiyaç duyarken aynı zamanda işsizlik, sağlık, engellilik, emeklilik ve diğer türlerde sigortaya da ihtiyaç duymaktadırlar. Bu durum aslında bölge için adeta siyasi bir savaş

alanı niteliğinde olan önemli bir problemdir (Munck, 2019, s.131). Koşullu nakit transferi programlarını bölgede birkaç ülke kullanmaktadır ve bu programlar o ülkelerin yoksullukla mücadele stratejilerinin temelini oluşturmaktadır. Yoksullukla mücadele politikaları ve insani kalkınma politikaları birleşip bir harmoni içerisinde uygulanmaya çalışılmaktadır. Farklı alanlarda programlar uygulanıyor olsa da bu programların üç ortak özelliği mevcuttur: nakit transferi, yoksul hane halkı ya da korunmasız gruplar gibi bir hedef kitle ve son olarak da koşulluluk. Programın içeriği fark etmeksizin nakit transfer programlarının üç önemli bileşenini bu özellikler oluşturmaktadır (Hardoy ve Almansi, 2011, s. 6). Ekonomik kalkınma ve yoksullukla mücadele arasındaki ilişkiyi ele alan çalışmalar bu ilişkiyi bölgesel ekonomik yaklaşım çerçevesinde incelemekte ve bölgesel kalkınma için üniversitelere öncü rol biçmektedirler. Ancak işlevleri eğitmek, bilgi üretmek ve yenilikleri yüksek teknoloji sektörlerine transfer etmekle sınırlı kalabilmektedir (Martin, 2019, s.1214). Latin Amerika sosyal politikalarının bir karakteristiği olarak nitelendirilebilecek koşullu nakit transferleri (conditional cash transfers [CCTs]) 2000'li yıllarda bölge için önemli bir yenilik unsuru haline gelmiştir. Bu bağlamda uygulamaya geçen programlarda özellikle çocukların eğitimi ve sağlığı gözetilmiştir. Verilen paraların koşulu ise annelerin çocuklarını okula göndermeleri ve sağlık muayenelerini yaptırılmaları olmuştur. Bu fikirlerin altında yatan motivasyon ise bu çocukların gelecekte istihdam edilme oranlarının ve üretkenliklerinin artması amacındır (Bradshaw, Chant ve Linneker, 2019, s.131).

ECLAC'a göre Latin Amerika'daki ülkelerin çoğunluğunun benimsediği bir yol haritası mevcuttur. Buna göre 2003-2008 arası ekonomik büyüme döneminde mali faiz dışı fazlanın ve kamu borçlarının azalmasının önemi vurgulanmıştır. 2009 yılı ise kamu harcamalarının artırılması yoluyla iç talebin istikrarlı hale getirilmesi politikasına vurgu yapmıştır. Kamu harcamaları ise sosyal programları, ev programlarını, küçük ve orta ölçekli firmaların finansmanını ve altyapı gibi çalışmalarını içermektedir. Ayrıca bunları uygularken vergiler de düşürülerek tüketimin artırılması amaçlanmıştır. 2010 yılıyla birlikte kamu finansmanının konsolidasyonu adına yapılan vergi reformları gündeme gelmiş ve önem kazanmıştır (Haines, Ferrari- Filho ve Neyra, 2020, s. 73).

Arjantin'in Yoksullukla Mücadelesinde Devlet ve Devlet-altı Dinamikler

Yoksullukla mücadele konusu neoliberal politikaların yaygınlaşması ve küreselleşmenin etki alanını genişletmesiyle birlikte Arjantin için ulus- devlet kimliğini korumasını gerektiren bir alan haline almıştır. Özellikle bu alanda başta IMF olmak üzere uluslararası kuruluşların etkinliğinin baskınlığı ile birlikte ulus-devlet kimliğini koruma hususu Arjantin için endişe verici bir meseleye dönüşmüştür (Munck, 2001). Sosyalizm düşüncesi Arjantin'de baskın ideolojilerden biri olmakla birlikte sosyalist olan Diane Abbott'un Arjantin için fikirleri şu yöndedir: "... Bir ülkenin yerel halkından ziyade yabancı yatırımcıları için nasıl yönetildiğinin uç bir örneği... Küreselleşme yoksulluk problemini çözmez; aksine kargaşa ve yoksulluk yaratır. Daha fazla küreselleşme daha fazla Arjantin anlamına gelir." (Munck, 2001, s. 68). Küreselleşme, Arjantin için yoksulluğun azaltılması işlevinden ziyade yoksulluk üreten ve sosyal karışıklıklara sebebiyet veren bir mekanizma oluşturmuştur. Bireyler, bankalardan paralarını çekmek istedikleri zaman güçlüklerle karşılaşmışlar ve uzun kuyruklara girmişlerdir. Yaşanan ekonomik krizler ve bu krizlere sürdürülebilir çözümler üretilememesi de ülke içerisindeki yoksulluğun dalgalı bir seyir izlemesine yol açmıştır.

Arjantin'de Yoksulluğun Tanımlanması ve Ölçümü

Arjantin'de yoksulluğun ölçülmesi iki farklı yolla gerçekleşmektedir: yoksulluk sınırı ve giderilmemiş temel ihtiyaçlar metodu. Arjantin'de her on yılda bir ulusal nüfus sayımı gerçekleşmektedir. Bu sayımlarda barınma koşulları, hijyen hizmetleri, eğitim ve istikrarlı iş gibi göstergeler kayıt altına alınmakta ve raporlanmaktadır. Arjantin Ulusal İstatistik ve Nüfus Enstitüsü'ne (Instituto Nacional de Estadística y Censos de Argentina [INDEC]) göre aşağıdaki maddelerden herhangi birini yaşayan hane halkı yoksul sayılmaktadır: eğer bir odada üç kişiden fazla kişi yaşıyorsa; oda kiralama ve güvenli olmayan yapılarla yetersiz barınma koşulları sağlanıyorsa; tuvalet yoksa veya tuvalette su kullanılamıyorsa; okul çağında çocuk var ve okula gitmiyorsa; ekonomik anlamda aktif her kişi için dört veya daha fazla insan ve düşük eğitim seviyesinde bir aile reisi mevcutsa (Hardoy ve Almansi, 2011, s. 11).

Farklı dönemlerde farklı yöntemlerin benimsendiği yoksullukla mücadele politikalarında özellikle ithal ikameci sanayileşme döneminde çoğunlukla sağlık hizmetleri temelde işçilerin katkılarıyla, ev giderleri ise mevcuttaki sendikaların katkıları ve hükümet destekleri ile finanse edilmiştir (Soldano ve Andrenacci, 2005, s. 87; Tepepa, 2019, s.12). Arjantin'in yoksulluk dokusu temelde iki şekilde görülmektedir: şehirlerde temel sosyal haklarından yoksun şekilde yaşayan yapısal yoksunlar ve yeni yoksullar. Yapısal yoksunların temel problemleri en temel ihtiyaçlarını karşılamada zorluk çekmeleri, istihdama en çok ihtiyaç duyan gruplar olmaları ve korunmasız olan grupta olmalarıdır. Yeni yoksullar ise yapısal olarak farklı bir çizgide durmakla birlikte daha önce düzenli bir işi olan ve birtakım sosyal haklardan faydalanabilen; fakat hâlihazırda en önemli problemi işsizlik olan bireylerden oluşmaktadır (Rong ve Yanan, 2019, s. 16).

Sosyal örgütlenme becerisi yüksek olan Arjantin toplumunda yoksullukla mücadelenin bir diğer aktörü ise kar amacı gütmeyen kuruluşlardır. Esneklikleri ve halkın yapısını bilmeleri sebebiyle birtakım avantajlara sahip olan bu gruplar imtiyazsız gruplara kamu hizmeti sağlamaktadırlar. Halk ile uyum sağlayabilen bu gruplar en yoksun olan kişilere ya da gruplara gıda yardımıyla bulunabilmektedirler. Yardımların fonlanması federal hükümet tarafından gerçekleştirilmekte ve kar amacı gütmeyen kuruluşlarla işbirliği içerisinde bu süreç yürütülmektedir (Moscovich, 2012). Açlıktan ölme sınırında olan grupların temel gıda ihtiyaçlarını karşılayabilmek için gıda toplamaktadırlar (Huang, 2016). İlgili kuruluşların hedef kitlelerinden bir diğeri de eğitimleri için desteğe ihtiyaç duyan düşük gelirli ailelere mensup gençlerdir. Bu gruptakiler geçinebilme güdüsü ile erken yaşta düşük ücretlerle de olsa çalışmaya başlamışlardır. Aile geçindirme psikolojisi ile baş edebilmek ve üniversite eğitimini almak için motivasyon geliştirebilmelerini sağlamak için özel bir eğitime tabii tutulmaktadır (Schusterman, Almansi, Hardoy, Monti ve Urquiza, 2001). Ayrıca bu kuruluşlar refah politikalarının uygulanması süreçlerinde de aktif rol oynamaktadırlar. Temsilcileri vasıtası ile danışmanlık hizmetleri vermek suretiyle istihdam olanakları yaratmaktadırlar. Gerektiği noktalarda hükümetleri zorlayarak bu olanakların genişletilmesine aracılık etmektedirler (Schusterman vd., 2001, ss. 8-9).

Arjantin'de Yoksullukla Mücadele Politikaları

Arjantin'de tarım, yoksullukla mücadele için verimli kullanılması gereken üretim sektörlerinden biri olmuştur. Kırsal arazilerin daralmaya başlaması kırsaldan elde edilen gelirin doğrudan azalmasına sebep olurken kaynakların dağıtımı konusunda yaşanan sıkıntılar da elde edilen gelirin eşit olmayan şekilde dağıtılmasına yol açmıştır. Yine bu noktada kar amacı gütmeyen kuruluşların kırsal yoksullukla mücadele alanında aktif oldukları görülmektedir (Rong ve Yanan, 2019, s. 17). Tarımsal üretimin sürdürülebilirliği ve kırsal iş gücünün sürdürülebilirliği Arjantin kırsalının ekonomik kalkınmasının sürdürülebilirliğinin iki önemli kriteridir. Kırsal kesimdeki işgücünün eğitilmesi, doğal kaynakların kullanılması ve ekolojik tarım hakkında bilgi sahibi olması arazinin kullanımının sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından önemlidir (Murtaza ve Austin, 2015). Arazi kullanım hakkı ve araziye sahip olma hakkı Arjantin için hep bir problem teşkil etmiştir ve kar amacı gütmeyen kuruluşların bu husustaki etkisi yadsınamazdır. Öncelikle arazi kullanım haklarını meşru yollarla çiftçilere yükleyebilmekte ve de kredi servisleriyle kırsal arasındaki yönetimi sağlayabilmektedirler (Nardi, 2002, s. 108). İmtiyazsız grupların politika yapım süreçlerine katılımı yoksullukla mücadeledeki ilerlemenin göstergelerinden biri niteliğindedir. Temel sosyal haklardan mahrum olan kadınlar bu hakları elde ettikleri zaman üretim gerçekleştirici faaliyetlere de katılımı artmakta ve iş hayatına aktif bir şekilde dâhil olmaktadır. Hane halkı gelirini artıran bu durum yoksulluğu da bir ölçekte azaltacaktır. Örneğin San Pedro bölgesinde kadınlara sebze bahçeleri kurmak için finansal ve teknik destek sağlanmıştır (Nardi, 2002, s. 192). Kamu hizmetlerinin iyileştirilmesinde, istihdam desteği sağlanması ve teknik destek sunma, tarımsal pazarı geliştirme ve yardım sunma gibi konularda işlevsel olan kar amacı gütmeyen kuruluşlar gönüllülük ve ayrıcalıklı olmayan gruplar tarafından bu işlemleri gerçekleştirmektedirler (Rong ve Yanan, 2019, s. 15).

Kriz dönemleri Arjantin'de yoksulluğun baskın olarak ortaya çıktığı dönemlere denk gelmektedir. Devlet tarafından alınan önlemlerin ve hayata geçirilen uygulamaların gerçekte yoksulluğun azaltılması konusunda ne derecede bir iyileşmeye sebep olduğu incelenmesi gereken konulardandır. Kasım 2001- Mayıs 2002 arasında yoksulluk oranlarını incelemiş olan bir çalışmada

yoksulluk oranının belirtilen zaman diliminde %38.3'ten %53'e çıktığı görülmüştür. Doğrudan eğitim ve sağlık sektörü ile ilişkilendirilen bu durumun sonucu olarak da suç oranlarının, şiddetin ve protestoların yükseldiği tespit edilmiştir (Fiszbein, Aduriz ve Giovagnoli, 2003, s. 144). Hane halkının başındaki kişinin ortaöğretim mezunu olduğu ailelerde kriz dönemlerindeki gelir kaybındaki düşüş dikkat çekici olmuştur. Gelir seviyesindeki bu düşüşle birlikte birtakım haneler daha ucuz ürünlere yönelip, gıda konusundaki harcamalarını sabitte tutup diğer harcamalarını kısma eğilimi sergilemişlerdir. Gelir seviyesi yüksek olanlar ise özellikle gıda konusundaki yönelimlerinde herhangi bir değişikliğe gitmemişlerdir (Fiszbein vd. 2003, s. 146). Eğitim konusu ülke genelinde daha istikrarlı devam etmiş olup özel okulundan devlet okuluna ya da özel okuldan daha ucuz bir özel okula geçişler çok görülmemiştir. Değişimi dikkat çekici olan bir unsur sağlık sigortalarının kapsamı noktasında olmuştur. Ödemelerin yapılamaması sebebiyle elektrik, su ve internet kullanımında kesintiler yaşanmıştır. Toplu taşıma kullanım oranı da düşmüş olup insanlar bisiklet kullanımına ve yürüme alternatiflerine yönelmişlerdir. Ayrıca çalışmaya alternatifler de ortaya çıkmış, evde geçirilen zamanlarda el yapımı ürünlerin üretimi artmıştır (Fiszbein vd., 2003, s. 153).

Yoksullukla mücadelenin yürütülmesinin birkaç yönlü bir sisteme bağlı olduğu Arjantin'de istihdam, ücretlendirmeler ve enflasyona dair sıkıntılar bu sürecin sosyal faktörleri bir yana siyasi birtakım uygulamalarla da yürütülmesi gerektiğini gözler önüne sermiştir. Bu ihtiyacın hissedilmesinin ardından 2005 yılının ortalarında hükümet işçilerle ilgili yaptığı müdahaleleri azaltma yoluna gitmiştir. Öncelikle katı bir şekilde ücret limitleri koymuştur. Bunun garantilenmesi ise iki farklı ulusal işçi birliği ile olmuştur: Genel İşçi Konfederasyonu (Confederación General del Trabajo [CGT]) ve Arjantinli İşçiler Merkezi (Central de los Trabajadores Argentinos [CTA]). Bu oluşumlar özel sektörü ve kamu sektörünü temsil etmiş ve süreci bu iki alandaki işverenler ile birlikte yürütmüşlerdir. Sokak satıcılarının kooperatiflerinin de bir parçası olduğu, farklı sosyo-ekonomik aktiviteler için çalışan ücretsiz işçilerin heterojen bir bileşimi olan Popüler Ekonomi İşçileri Konfederasyonu (Confederation of Workers of the Popular Economy [CTEP]) 2011 yılında kurularak popüler ekonomi anlayışına uygun olarak bir birlik oluşturmaya çalışmıştır (Fernández-Álvarez, 2020).

Yoksullukla Mücadeleye Yönelik Sosyal Politika Programları

Arjantin'in siyasi istikrarsızlıklarla dolu tarihi ve sıklıkla gerçekleşen askeri darbelerin toplumun dengesini kurması yönünde engel teşkil etmesi siyasilerin sivil toplumla bir noktada diyalog kurmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu sebeple Eduardo Duhalde'nin Ocak 2002'de yönetime gelmesiyle birlikte başlayan süreçte birçok program uygulanmıştır. Bu programlar klasik sosyal politika programlarından farklı özellikler taşımışlardır. 2002 Krizi sonrasında Arjantin'in sosyal politikalarının kökeni değişikliğe uğramıştır. Ekonomi nispeten istikrarlı bir hal alınca, yoksulluk oranları ve işsizlik oranları sınırlanınca sosyal politikalarda da radikal değişimler görülmüştür. Öncelikli olarak "istihdam edilemez"i ve "istenmeyen"i tanımlama başlangıç noktası olarak ele alınmıştır. Bu gruba ise kendilerine bağımlı küçük çocukları olan aşırı derecede yoksul kadın ve erkeklerle birlikte yaşlılar girmektedir. Zira bu kesimler piyasa tarafından tercih edilmemektedir. Bu dönüşüm süreci ise fiilen 2004 yılında başlamıştır (Tepepa, 2019, s. 35). Nakit transfer programları gelir seviyelerini doğrudan etkilemektedir. 1990'lı yıllarda kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi, düzenleyici çerçevede yapılan değişiklikler, sosyal güvenlik sigortalarının azaltılması ve devletin sorumluluklarının azalması işsizliği ve yoksulluğu artırmaya başlamıştır. Bu sebeplerden ötürü 2002 krizi ile başlayan ve 2006 yılına kadar uygulanan politikaların birincil amacı yoksulluğu azaltmak olmuştur (Faur, Campos, Pautassi ve Zimmerman, 2010).

İşsiz Hane Halkı Başkanları Programı (Programa Jefas j Jefes de Hogar Desocupados [PJJHD]) 1990'lı yıllarda Arjantin'de başlayan sosyal politika programlarının uygulama ve dizaynı açısından geçirdiği değişikliklerin yansıması niteliğindedir ve bu program toplumun bütün üyelerinin refahını öncelemiştir. Bu programın tasarımı toplumdaki temsilciler tarafından gerçekleştirilmiştir. Sosyal katılımın yüksek olduğu bu program kapsam bakımından da oldukça geniştir ki yetişkinlere yönelik profesyonel eğitimleri ve okul tamamlama süreçlerini de kapsamaktadır (Tepepa, 2019, s. 20). İlk büyük gelir transferi programı niteliği taşıyan PJJHD, Nisan 2002'de uygulanmaya başlamıştır ve bu programa dâhil olabilmek için öncelikli olarak belediyelere başvurulması gerekmiştir. Belediyeler, Buenos Aires Hükümeti ve Çalışma Bakanlığı inceledikleri başvuruların reddi dâhilinde gerekçelerin de

açıklanmasından sorumlu olmuşlardır (Faur vd., 2010, s. 359). PJJHD'nin aktiviteleri üç eksenle gerçekleşmiştir: aileler için güvenliğin ve korunmanın sağlanması, bölgesel kalkınmanın gelişimi ve sosyal ekonominin kalkınması (Tepepa, 2019, s. 23). Sosyal politika programlarının dönüşüm sürecinde 2004 yılı somut birtakım adımların hayata geçirildiği yıl olmuştur. Bu aşamada PJJHD'den faydalananlar üç farklı programa dağıtılmışlardır: Eğitim ve İstihdam Sigortası (Seguro de Capacitación y Empleo), Sosyal İçerme Aile Planı (Plan Familias para la Inclusión Social) ve Daha Yaşlı Vatandaşlar Planı. İkinci aşama ise 2007- 2009 yıllarını kapsamaktadır ve bu aşamada hâlihazırda PJJHD faydalanıcısı aileler başka planlara dâhil olmaya başlamışlardır. Bu planlar ise şunlardır: "Arjantin Çalışıyor" (Plan Argentina Trabaja- The Argentina Works), "Daha Çok ve Daha İyi Mesleklerle Gençler" (Plan Jovenes con Mas y Mejor Trabajo- Youngsters with More and Better Jobs) ve "Çocuklar için Evrensel Görev" (Asignación Universal por Hijo- the Universal Assignment for Child). Üçüncü aşama ise 2015'te başlamıştır. Bu aşamada ideolojik açıdan farklı bir yöntem benimsenmiştir. En çok ihtiyacı olanlara minimum gelir elde edebilmeleri adına geleneksel koşullu kredi transfer programları uygulanmıştır (Tepepa, 2019, s. 35). Bu dönüşüm süreci birtakım koşullulukları da beraberinde getirmiştir. Aile Planı (Plan Familias) ve Eğitim ve İstihdam Sigortası Programı birleşince WB'in birtakım koşullarını da uygulamaya başlamışlardır. Bu koşullulukta esas olan kadınların çocuklarla ilgilenmesi ve erkeklerin ne olursa olsun bir iş sahibi olmalarıdır. Uygulanan birçok program olmasına rağmen programlara yönelik en büyük eleştiri ulaştıkları kitlelerin ve o kitlelere sağlanan faydaların yetersiz görülmesi noktasında olmuştur (Féliz, 2011, s. 354).

Uzun vadeye yayılmış sosyal politika programları ile birlikte birtakım acil durum planları da aşırı yoksulluğun azaltılmasına yönelik olarak hazırlanmış olup bu planlar cinsiyet ayrımı yapmayacak şekilde kurgulanmıştır. Yetersiz Beslenenler ve Zayıflar için Gıda Yardımı (Ayuda Alimentaria para Desnutridos y Bajo Peso- Food Aid for Undernourished and Underweight), yetersiz beslenmeyi önleyebilmek adına hayata geçirilmiş bir program olmuştur. Yardımın hedef kitlesini ise muayene ile kilosu ve boyunun normalin altında olduğu tespit edilen çocuklar oluşturmuştur. Acil Gıda Planı (Plan Emergencia- Emergency Food Plan) aynı şekilde yetersiz beslenmeye yönelik olup hedef kitlesini de çocuklar oluşturmuştur. Gıda Yardımı (Asistencia Alimentaria- Food Assistance) ise hane halkı geliri 150 doların altında olduğu zaman faydalanılabilecek bir programdır. Yaşam Planı (Plan Vida- Plan Life) ise gıda sağlığını dikkate almakla birlikte çocukları ve gebeleri kapsamaktadır. Çare (Remediar 2002-2008 - Remedy) ise sağlık alanında işlev gören bir programdır ve herkesi kapsamaktadır. Yaşlılar Planı (Plan Adultos Mayores- Plan Seniors) ise ikamet yeri şartıyla birlikte parasal herhangi bir destek almama koşulu taşımaktadır (Tepepa, 2019, s. 21).

Birçok sosyal yardım planının uygulandığı ve uzun vadeli programların yürütüldüğü Arjantin'de özellikle yoksulluğu azaltma amacı güden birkaç temel program mevcuttur. PJJHD yoksulluğu azaltmak ve insanların yaşam koşullarını iyileştirmeleri adına uygulanan en kapsamlı program olmakla birlikte onu takiben farklı programlar da uygulanmıştır. Ailelerin Sosyal Katılımına Yönelik Program (Programa Familias por la Inclusión Social [IDH]- The Programme for the Social Inclusion of Families) Sosyal Kalkınma Bakanlığı tarafından uygulanmaya başlanmıştır. Savunmasız Gruplara Yönelik Bakım Programı (Programa de Atención a Grupos Vulnerables [PAGV]) adlı programın yeniden formüle edilmesiyle uygulanmaya başlayan program esas itibarıyla 1996 yılında başlamış olup 2001 Krizi sonrası gelir transferi bileşeni ile yeniden konumlandırılarak revize edilmiştir. IDH'nin iki önemli bileşeninden ilki nakit transferleridir. Bu transferler sosyal güvenlik desteği hesaplarında kullanılmamakta olup bakanlık tarafından ortaya konan kriterleri sağlayan ailelere sağlanmaktadır. Ailenin ve toplumun gelişmesi de ikinci bileşendir. Programa dâhil olmak birtakım kriterlerin sağlanmasını gerektirmektedir. Hamile kadınların ve çocukların genel sağlık kontrolü yaptırması ve çocukların eğitim sistemine dâhil olmaları en önemli koşullardandır. Ulusal çapta bir program olan IDH, çoğunlukla kentsel bölgelerde uygulanmıştır. 2002 yılında program yeniden tanımlandığında programa katılım koşulları şu şekilde revize edilmiştir: faydalanıcılar yoksulluk çeken gruplardan olmalı ve 19 yaşından küçük çocuğu olan ve/veya aile bireylerinden birinin hamile olduğu ailelerden olmalıdır. Herhangi bir şekilde destek ve maaş almayan bu kişilere verilecek aylık destek ailenin büyüklüğüne göre değişebilmekteydi. Başlangıç desteği bir çocuk veya bir hamile başına 100 Arjantin pezosu (ARS) olup çocuk sayısındaki her bir artışta 25 ARS eklenmektedir ve maksimum destek 200 ARS kadar olmaktadır. Teminatı alan annede aranan şart ise liseyi tamamlamamış olmasıdır.

Programın işleyişinde sorumluluk büyük ölçüde anneye düşmektedir ve anne gereken belgeleri sunmak ve gerekli görüldüğü takdirde belgeleri temin etmek sorumluluğu altındadır. Ekim 2004'te çıkartılan bir kararname ile bu programın işleyiş süreci Sosyal Kalkınma Bakanlığı'ndan alınıp Çalışma Bakanlığı'na devredilmiştir. 2005 yılında ise yardımın başlangıç miktarı 150 ARS'ye ve maksimum miktar 275 ARS'ye yükseltilmiştir. 2005 yılında İstihdam, Sosyal Politika ve İnsani Kalkınma sekreterlikleri PJJHD faydalanıcılarının IDH programına dâhil edilmesi yönünde ortak bir karar almışlardır. İsteğe bağlı olan bu geçiş için bir rıza mektubu sunulması gerekmektedir ve bu geçişle kişiler "Familias" programına dâhil olmaya başlamışlardır (Faur vd., 2010, s. 357).

Sosyal olarak savunmasız olanların gelirlerini iyileştirme amacı güden Yerel Kalkınma ve Sosyal Ekonomi Planı'nın (Plan de Desarrollo Local y Economía Social, Manos a la Obra [PMO]) yürütülmesi ve operasyonel faaliyetlerini hayata geçirmesi Sosyal Politika Sekreterliği aracılığı ile olmuştur. İlgili iyileştirmeler ve kalkınma ise teknik destekler, eğitimler ve girişimlere sağlanan finansal destekler yoluyla gerçekleştirilmekte olup tarımın verimliliğinin artırılması yerel kalkınma açısından oldukça önemlidir. PJJHD programının kayıtlarının kapalı olduğu bu dönemde bu plana dâhil olmak için de belirli koşullar gerekmiştir. 2004 yılında dönemin Sosyal Kalkınma Bakanı Daniel Arroyo, üç çocuktan fazla çocuğu olan ve yapısal yoksul olarak nitelendirilen ailelere sosyal destek programlarının sağlanabileceğini, diğer bireylerin ise üretici faaliyetler gerçekleştirmeleri dâhilinde desteklenebileceğini açıklamıştır (Faur vd., 2010, s. 357). Üretim veya hizmetlerle ilgili girişimler için destek, kurumsal güçlendirme, teknik destek ve işbirliği gibi üç temel bileşeni olan bu program dâhilinde altı farklı üretim ve hizmet finanse edilebilmektedir. Bu alanlar bireysel girişimler ya da aile girişimleri, üretim destek hizmetleri, üretim zincirleri, bireysel tüketime dayalı projeler, ticari üretime dayalı girişimler ve iş araçlarıdır. Planın faydalanıcısı olmak isteyenlerin belediyeler, yerel danışma konseyleri veya hükümet/ hükümet dışı kuruluşlar aracılığı ile bir proje sunmaları gerekmektedir. Bu da programın temel problemi haline gelmiş ve herhangi bir kurum veya oluşumla bağlantılı olmayanların programın faydalanıcısı olma ihtimallerini düşürmüştür (Faur vd., 2010, s. 359). Bir diğer program olan Daha Yaşlı Yetişkinler Programı (Programa Adulto Mayor Más [PAMM] - the Programme for the Elderly) ise 2003 yılında oluşturulmuştur. 70 yaş üstüne hitap eden bu programda faydalanıcıların herhangi bir geçim kaynağı bulunmaması gerekmekte olup bir mülk sahibi olmama, kendisinin veya eşinin herhangi bir emeklilik sistemine dâhil olmaması ve yasal olarak kendilerine bakmakla yükümlü kimselerin olmadığını ispatlama koşulları aranmaktadır. Süreç ise yaşanan şehirdeki bir bakımevini ziyaret ederek başlamaktadır. Bu bakımevlerinin yaygın olmaması da başvuru sahibinin uzun seyahatler gerçekleştirip başvuruyu ancak yapabilmesine yol açmaktadır (Faur vd., 2010, s. 360). 2009 yılına gelindiğinde diğer sosyal programlara dâhil olan aileleri doğrudan kapsamına alan ve detaylı kurgulanmış olan Evrensel Çocuk Ödeneği (Asignacion Universal por Hijo [AUH]) oluşturulmuştur. Yeni katılımcılar Sosyal Güvenlik Ulusal Yönetimi (ANSES) web sitesinde kimliklerini doğrulamak ve kaydettikleri bilgilerin kanıtlarını sunmak yükümlülüğü altındadırlar. Seçim kriterlerinin incelenebilmesi için gerekli önkoşul ise resmi ikametinin en az üç senedir Arjantin'de olmasıdır. Onaylanan faydalanıcılara sağlanacak para transferinin miktarı ise paranın kime verileceği, verileceği kişinin çalışma durumu ve ikamet edilen coğrafi bölgeye göre değişiklik göstermektedir. Söz konusu desteğin %80'i 12 aya bölünerek ödenmekle birlikte kalan %20'si ise peşin olarak tek seferde ödenmektedir. %20'nin alınabilmesi için de birtakım kriterlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir: ailelerde bulunan 5 yaş altı tüm çocuklar WB tarafından finanse edilen "SUMAR Programı" na kayıt olmuş olmalı ve 5-18 yaş arası çocuklar Eğitim Bakanlığı tarafından tanımlanmış resmi eğitimleri alıyor ve sağlık kontrollerini düzenli olarak yaptırıyor olmalı (Tepepa, 2019, s. 37). 2013-2016 yılları arasında finanse edilmiş olan bu program tamamlandığında alması gereken günlük gıda miktarının altında kalanlar ise analiz edilmemiştir (Nuñez, Fernández-Slezak, Farall, Szretter, Salomón ve Vallengia 2016, s. 720).

Sonuç

Küreselleşme ve beraberinde getirdiği neoliberal politikaların daha geniş alanlarda ve coğrafyalarda yaygınlaşması hususu yoksullukla mücadele politikaları söz konusu olduğunda da kendini göstermiştir. Özellikle 1980'li yıllar sonrasında ekonomik anlamda liberal politikaların uygulanması tüm dünyada etkisini göstermiş ve gerek devletlerin ulusal politikaları gerekse küresel sistemde uyguladıkları politikaları büyük bir dönüşüme uğramıştır. Sınırların belirginliğinin azalmasıyla birlikte esasen ulusal problemler de ulusal olmaktan çıkmış dünyanın tamamını ilgilendiren küresel sorunlar haline gelmiştir. Yoksulluk da bu sorunların en önemlilerinden olmuştur.

Arjantin, yoksullukla mücadele politikalarını küresel sistem içerisindeki politikalarını etkileyen tüm derecelerdeki aktörlerle eşgüdümlü olarak belirlemeye çalışmaktadır. Uluslararası seviyede Arjantin'in yoksullukla mücadele politikalarını etkileyen ve hatta bazı dönemlerde bu politikaların belirleyicisi olan uluslararası kuruluşlar mevcuttur. WB bu kuruluşlardan en eski ve etkili olanı olmuştur. Etkisinin verimliliği tartışmalı olsa da özellikle yapısal uyum programları ile kendini gösteren bu yönetim süreci devlet ve devlet altı birçok faktörün işbirliği içerisinde çalışmasının verimi artıracığı yönündeki gerçekliği gözler önüne serdiğinden dolayı tartışmalı yanını halen korumaktadır. Benzer şekilde etkisi olan bir diğer kuruluş ise IMF olmuştur. IMF özellikle kriz dönemlerinde Arjantin için kreditor görevi görmüş, ekonomisini toparlaması açısından mali destek sağlamıştır. UNDP ise Arjantin'in yerel ihtiyaçlarını göz ardı etmeyen, ülkenin ulusal dinamikleri ile doğru bir yönetim ile yoksullukla mücadele politikalarının yönlendirilebileceğini göstermiştir.

Bölgesel faktörler incelendiği zaman ise Latin Amerika ve Karayipler Ekonomik Komisyonu ile Rio Grubu dikkat çekmektedir. Latin Amerika birçok sistemsel ve kurumsal sıkıntının yaşandığı ve çoğu alanda yapısal değişikliklere gidilmesinin elzem olduğu bölgelerdendir. Kayıt dışı istihdam, enflasyon, sosyal hareketlerle dolu bir geçmiş, siyasi ve ekonomik krizler gibi birçok olgu günümüz Latin Amerikası'nı oluşturan özelliklerindedir. Bu olgular ise yapısal birçok değişiklik ve sistemsel birçok düzenleme ile Latin Amerika'nın ekonomik, siyasi ve sosyal dokusuna zarar vermeyecek hale getirilebilir. Bu şekilde kronik problemleri olan ülkelerin olduğu Latin Amerika yoksulluk konusuna ayrıca cinsiyet odaklı bir bakış geliştirmiş, günümüze yaklaştıkça kadın-erkek yoksulluk oranları arasındaki fark azalmaya başlasa da tarihsel süreç içerisinde kadınların çoğunlukla daha yoksul olduğunu vurgulamıştır.

Arjantin'in yoksullukla mücadele politikalarını en baskın şekilde ulusal dinamiklerin şekillendirdiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Sosyal politikalar nezdinde gerçekleştirilen sosyal harcamalar ülke içerisinde bulunan dezavantajlı olan ya da bu politikalardan gelecek olan aynı ve nakdi yardıma ihtiyaç duyan gruplara yöneltilen ve dolayısıyla gelir eşitsizliğinin ve yoksulluğun yarattığı olumsuz etkiler azaltılmaya çalışılacaktır (Çetin, 2021, s. 590). Cinsiyet eşitliğini önemseme, verimli olma, kişilerin yardımlara erişebiliyor olması ve alınan yardımlardan sonra kişilerin hayat standartlarının iyileşmesi gibi birçok husus tartışma konusu olsa da Arjantin Hükümeti sosyal politikalara her zaman önem vermiştir ve oldukça detaylı programlar uygulamışlardır. Programlar tasarlanırken programların kapsayıcı olmalarına özen gösterilmiştir. Küreselleşme, neoliberal politikalar ve Arjantin'deki mevcut yoksulluk oranları devleti ulusal egemenliğinin zedelenmeyeceği bir politika çizgisi belirlemeye itmiştir. 1990'lı yıllarla başlayan programlar ve planlar yıllar içerisinde önemli dönüşümler geçirmiştir. Özellikle 2001 krizi sonrasında sosyal politika programlarının dönüşümü daha da hız kazanmış ve günümüzde halen Arjantin için en kapsayıcı plan olarak nitelendirilen İşsiz Hane Halkı Başkanları Programı ilk büyük gelir transferi programı olmuştur. Kendinden sonra gelen programları da şekillendiren ve zaman içerisinde farklı planlara bölünerek faydalanicılarını daha da özelleştirilmiş planlara yönlendiren bir yapıya bürünmüştür. Yardımlara başvuru kriterleri oldukça detaylandırılmış olup bölgenin kronik problemlerinden olan cinsiyet eşitsizliği gibi konuların giderilmesi için de programların uygulanması esnasında bu hususta çaba gösterilmiştir. Bu bağlamda kadınların, çocukların ve yaşlı insanların yardımların en temel hedef kitlelerinden olduğu görülmektedir.

Küreselleşme, Arjantin ekonomisini oldukça fazla açıdan etkileyen bir olgu olmakla birlikte Arjantin'in hassas problemlerinden olan yoksullukla mücadele konusunda hükümetleri daha

detaylandırılmış politikalar izlemeleri yönünde bir uyarıcı rolünü üstlenmiştir. Ülkenin ekonomisini toparlayabilmek ve krizleri yönetebilmek adına aldığı krediler ve dâhil olduğu yapısal uyum programları kırılmalı olan ekonomisini dış etkilere daha da açık hale getirmiştir. Ayrıca uluslararası sistemle geliştirilecek olan artan bağımlılık ilişkilerinin eşitsizlikleri artırma eğiliminden dolayı Arjantin'e yoksullukla mücadele alanında ne ölçüde katkı sağlayabileceği her daim tartışmalı olacaktır. Yoksullukla mücadele sorununun çözümü ise sadece ekonomik parametrelerle açıklanacak bir alan olmamakla birlikte siyasi birtakım işbirliklerini ve uzun vadeli planlamaları gerektirmektedir. Bir ülkenin iç işlerine karışma ve ulusal egemenliğinin zedelememesi açısından yoksullukla mücadele politikaları söz konusu olduğunda Arjantin hükümetlerinin daha dikkatli hareket ettiği görülmektedir. Ülke içerisindeki politika değişiklikleri neoliberal politikaların tüm dünyada yükselişi ile paralellik göstermekte olup bununla birlikte yaşanan krizlerle de daha içe dönük politikaların benimsenmesi eğilimi görülmüştür. Bu noktada da sosyal politika programlarının uygulanmasının yaygınlaştığı ve etki alanının genişlediği görülmektedir. Yoksullukla mücadele alanında uyguladığı sosyal politika programları ile gelişme katedebilmiş olan Arjantin yapısal kısıtlamalarının getirdiği olumsuzluklar sebebiyle bölgesel ve uluslararası dinamiklerle olan işbirliği mekanizmalarını kendi devlet politikaları ile uyumlu olacak yönde geliştirebildiği sürece yoksullukla mücadele alanında daha etkin politikaları hayata geçirebilecektir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Bu çalışma tek yazarlı olduğundan dolayı yazarın katkı oranı %100'dür.

Çıkar Çatışması

Çalışmada çıkar çatışması oluşturabilecek herhangi bir durum bulunmamaktadır.

Açıklama: Bu çalışma yazarın 2022 yılında Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalında tamamlamış olduğu "Küreselleşme, neoliberal politikalar ve Latin Amerika'da ekonomik kalkınma: Arjantin deneyimi" başlıklı doktora tezinden türetilmiştir.

Kaynaklar

- Adams, R. (2003). *Economic growth, inequality, and poverty: Findings from a new data set*. Washington: The World Bank Poverty Reduction Group. Retrieved from <http://documents.worldbank.org/curated/en/168041468761746890/pdf/multi0page.pdf> in 19.02.2019.
- Baumann Fonay, I., y Cohan, L. (2018). *Crecimiento económico, PTF y PIB potencial en Argentina*. Working Paper 0001, Ministerio de Hacienda, Secretaría de Política Económica- Subsecretaría de Programación Macroeconómica.
- Besley, T., and Coate, S. (1992). Workfare versus welfare: Incentive arguments for work requirements in poverty-alleviation programs. *The American Economic Review*, 82(1), 249-261.
- Bırau, R., and Doaga, D.I. (2019). The effects of poverty on emerging countries development in the context of globalization and rapid economic growth. *Letters & Social Science Series*, 1, 107-114.
- Bradshaw, S., Chant, S., and Linneker, B. (2019). Challenges and changes in gendered poverty: The feminization, de-feminization, and re-feminization of poverty in Latin America. *Feminist Economics*, 25(1), 119- 144.
- Caruso Bloeck, M., Galiani, S., and Weinschelbaum, F. (2019). Poverty alleviation strategies under informality: Evidence for Latin America. *Latin American Economic Review*, 28(14), 1-40.
- Cervantes- Godoy, D., and Dewbre, J. (2010). *Economic importance of agriculture for poverty reduction*. Paris: OECD Publishing.

- Cespedes Quiroga, M., and Martin, D.P. (2017). Technology foresight in traditional Bolivian sectors: Innovation traps and temporal unfit between ecosystems and institutions. *Technological Forecasting & Social Change*, 119, 280-293.
- Çetin, İ. (2021). Yolsuzluk sosyal harcamaları azaltıyor mu? Gelişmekte olan ülkeler için bir analiz. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 590-601.
- Dollar, D., and Kraay, A. (2002). Spreading the wealth. *Foreign Affairs- HEINONLINE*, 81(1), 120-133. doi:10.2307/20033007.
- Durmaz, Ş. (2016). İşgücü piyasasında kadınlar ve karşılaştıkları engeller. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(3), 37- 60.
- Faur, E., Campos, L., Pautassi, L., and Zimmerman, S. (2010). Rights questioned. Limitations of poverty-reduction policies in Argentina. *International Social Science Journal- Wiley Online Library*(60). doi:1468-2451.2010.01726.x
- Féliz, M. (2011). The macroeconomic limits of income's policy in a dependent country: The need and possibilities for radical reformers in social policies in Argentina after the crisis (2001-2008). P. Mutis, Alicia and S. Ong'wen Okuro (Eds), *Strategies against poverty- designs from the North and alternatives from the South* in (pp.301- 324). Buenos Aires: Consejo Latinoamericano de Ciencias Sociales (CLASCO).
- Fernández-Álvarez, M.I. (2020). Building from heterogeneity: The decomposition and recomposition of the working class viewed from the "popular economy" in Argentina. *Dialect Anthropol.*, (44), 57-68. doi:10624-018-9509-6.
- Fiszbein, A., Aduriz, I., and Giovagnoli, P.I. (2003). The Argentine crisis and its impact on household welfare. *CEPAL Review*. Retrieved from <https://www.cepal.org/en/publications/10935-argentine-crisis-and-its-impact-household-welfare> in 07.02.2019.
- Gupta, S.P. (1984). Conceptualizing poverty. *Sociological Bulletin*, 33(1/2), 63-74.
- Haines, E.A., Ferrari- Filho, F., and Neyra, H. (2020). The consequences of the international financial crisis and the great recession in Argentina and Brazil. *Brazilian Journal of Political Economy*, 40(1), 68- 85.
- Hanke, S. H. (2023, May 18). Hanke's 2022 Misery Index. *National Review*. Retrieved from <https://www.nationalreview.com/2023/05/hankes-2022-misery-index/> in 07.10.2023.
- Hardoy, J., and Almansi, F. (2011). Poverty in Latin America. J. Hardoy and F. Almansi (Eds.) *Assessing the scale and nature of urban poverty in Buenos Aires* in (pp.3-11). International Institute for Environment and Development.
- Hoff, H., Monjeau, A., Gomez- Paredes, J., Frank, F., Rojo, S., Malik, A., and Adams, K. (2019). *International spillovers in sdg implementation: The case of soy from Argentina*. Stockholm: Stockholm Environment Institute (SEI).
- Huang, J. (2016, Şubat 16). Argentine non-profit organizations provide food for over 48,000 people with leftovers from the Banquet. *World Wide Web*. Retrieved from <https://world.huanqiu.com/article/9CaKrnJTS5m> in 10.10.2021.
- Jonas, J. (2002). *Argentina: The anatomy of a crisis*. ZEİ Working Paper.
- Joseph Rowntree Foundation (JRF). *What is poverty*. Retrieved from <https://www.jrf.org.uk/ourwork/what-is-poverty> in 03.02.2022.

- Krogstad, E. (2007). The Post-Washington Consensus: Brand new agenda or old wine in a new bottle?. *Challenge*, 50(2), 67-85.
- Löwy, M. (1998). *Latin Amerika Marksizmi*. İstanbul: Belge Yayınları.
- Machado, F., Scartascini, C.G., and Tommasi, M. (2011). Political institutions and street protests in Latin America. *The Journal of Conflict Resolution*, 55(3), 340-365.
- Martin, D.P. (2019). Knowledge transfer models and poverty alleviation in developing countries: Critical approaches and foresight. *Third World Quarterly*, 40(7), 1209- 1226.
- Mazur, J. (2000, Ocak). Labor's new internationalism. *Foreign Affairs*. Retrieved from <https://www.foreignaffairs.com/articles/2000-01-01/labors-new-internationalism> in 10.09.2022.
- Medeiros, M., and Costa, J. (2006). *Poverty among women in Latin America: Feminization or over-representation?*. UNDP Brazil: International Poverty Centre. Retrieved from <https://ipcig.org/sites/default/files/pub/en/IPCWorkingPaper20.pdf> in 28.06.2021.
- Moscovich, L. (2012). From top to bottom- and back to the top again: Federal spending, sub-national coalitions, and protests in Argentina. *Journal of Politics in Latin America*, 4(1), 35-72.
- Munck, R. (2001). Argentina, or the political economy of collapse. *International Journal of Political Economy*, 67-88.
- Munck, R. (2019). The labor question and dependent capitalism: The case of Latin America. J. Breman, K. Harris, C. Kwan Lee and M. van der Linden (Eds.), *The social question in twenty first century* in (pp. 116-132). Oakland: University of California Press.
- Murtaza, N., and Austin, M.J. (2015). Community organizing and service delivery during an economic crisis: The role of a Jewish international ngo in Argentina, 2001- 2009. *Social Development Issues*, 37(1), 38-52.
- Nardi, M.A. (2002). *Análisis comparativo de modelos institucionales de intervención en desarrollo rural en la provincia de Misiones*. Argentina: University of Buenos Aires.
- Nuñez, P. A., Fernández-Slezak, D., Farall, A., Eugenia Szretter, M., Salomón, O.D., and Valeggia, C.R. (2016). Impact of universal health coverage on child growth and nutrition in Argentina. *AJPH Research*, 106(4), 720- 726.
- Poverty. (2022, March 7). Merriam- Webster. Retrieved from <https://www.merriamwebster.com/dictionary/poverty> in 09.09.2022.
- Rong, T., and Yanan, L. (2019). Research on non-profit organizations' participation in the antipoverty problem in Argentina. *Canadian Social Science*, 15(8), 15- 29.
- Ruckert, A. (2009). A decade of poverty reduction strategies in Latin America: Empowering or disciplining the poor. *Labour, Capital and Society*, 42(1-2), 56-81.
- Schusterman, R, Almansi, F., Hardoy, A., Monti, C., and Urquiza, G. (2001). *Poverty reduction in action: Participatory planning in san fernando, Buenos aires-Argentina*. IIED Working Paper 6 on Poverty Reduction in Urban Areas. Retrieved from https://www.ucl.ac.uk/dpu-projects/drivers_urb_change/urb_governance/pdf_partic_proc/IIED_Schusterman_Poverty_Reduction_in_Action.pdf in 15.10.2022.

- Skare, M., and Pržiklas Družeta, R. (2016). Poverty and economic growth: A review. *Technological and Economic Development of Economy*, 22(1), 156- 175. doi:10.3846/20294913.2015.1125965.
- Soldano, D., y Andrenacci, L. (2005). Aproximación a las teorías de la política social a partir del caso argentino. L. Andrenacci (Ed.), *Problemas de política social en la Argentina contemporánea* in (pp.21-90). Buenos Aires: Prometeolibros.
- Stiglitz, J. E. (2004). The Post Washington Consensus Consensus. *The Initiative for Policy Dialogue (IPD)*.
- Tepepa, M. (2019). *Social policy in Mexico and Argentina*. Levy Economics Institute of Bard College.
- Tetteh Baah, S.K., Castaneda Aguliar, R.A., Diaz-Bonilla, C., Fujs, T., Lakner, C., Nguyen, M.C., and Viveros, M. (2023). *September 2023 global poverty update from the World Bank: new data on poverty during the pandemic in Asia*. World Bank Blogs. Retrieved from <https://blogs.worldbank.org/opendata/september-2023-global-poverty-update-world-bank-new-data-poverty-during-pandemic-asia> in 10.10.2023.
- The World Bank. (2002). *Poor people in a rich country*. Geneva: The World Bank- Poverty Reduction and Economic Management Programme.
- The World Bank (2023). *World Development Indicators- Argentina*. The World Bank- DataBank. Retrieved from <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators> in 10.10.2023.
- The World Bank (2023). *Poverty Headcount Ratio- Argentina*. The World Bank- DataBank. Retrieved from <https://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.LMIC?end=2021&locations=AR&start=2012> in 10.10.2023.
- Thompson, A. A. (1997). Non-governmental organisations and philanthropy: The case of Argentina. *International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 8(4), 401- 417.
- United Nations Development Programme. (2009). *Assessment of development results- evaluation of UNDP contribution- Argentina, executive summary*. The USA: UNDP.
- United Nations Development Programme. (2020). *Independent country programme evaluation- Argentina*. The USA: UNDP Independent Evaluation Office.
- Veltmeyer, H. (2006). *Latin Amerika ve başka bir kalkınma*. İstanbul: Kalkedon.
- Veltmeyer, H. (2007a). Latin Amerika'da yoksulluğa karşı Dünya Bankası. H. Veltmeyer ve A. O'Malley (Der.) *Neoliberalizmi aşmak- Latin Amerika'da kitle merkezli kalkınma: Kuramlar, deneyimler ve çıkartılacak dersler* içinde (ss. 175- 208). İstanbul: Kalkedon.
- Veltmeyer, H. (2007b). Merkezsizleşme ve yerel kalkınma. H. Veltmeyer ve A. O'Malley (Der.) *Neoliberalizmi aşmak- Latin Amerika'da kitle merkezli kalkınma: Kuramlar, deneyimler ve çıkartılacak dersler* içinde (ss. 61-84). İstanbul: Kalkedon.
- Wolfensoh, J. (1999). *A proposal for a comprehensive development framework*. The World Bank. Retrieved from <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/33432> in 20.12.2022.

Extended Abstract

Introduction

Globalization is a phenomenon that has the capability to effect the countries' internal problems either by effecting them through mechanisms which has the capacity to solve the problems or internationalizing these problems through international mechanisms. The tendency to adopt neoliberal policies by 1990s was observed in many countries and it was obvious that neoliberal policies were dominant in state policies during this term. During these times, Argentina was both trying to adopt the principles of global system and solving its internal problems such as poverty alleviation. While Argentina increased its interaction with the international system with the help of the World Bank and the International Monetary Fund (IMF) in order to overcome the economic crises it experienced, it did not move away from the general policy line at the regional level in determining its socio-economic policies. In the fight against poverty, Argentina has tried to reduce poverty in the country by keeping it under control, especially with its social policy programs and long-term plans. Social policy programs, which started to be transformed with the crises experienced towards the end of the 1990s, underwent a radical change with the crisis in 2001. During this period, cash transfers were discussed as an important tool to effectively reduce poverty in the country. The approaches to explain the nature of poverty and poverty alleviation issue in Latin America, especially in Argentina, requires a multilateral view which includes internal, regional and global dynamics regarding poverty issue. In this regard, the aim of this study is to discuss the factors that determine Argentina's anti-poverty policies at international, regional, state and sub-state analysis levels. The main problem of the study is to determine at what analysis level Argentina's policies are concentrated and decisive when it comes to combating poverty. Other problematics that the study seeks to answer are as follows:

1. How important are the activities and practices carried out on a global scale in the fight against poverty for Argentina?
2. Will the issue of combating poverty be realized when international, regional and domestic dynamics are in harmony with each other?
3. Is the fight against poverty an issue in which Argentina's sovereignty is dominant, or is the solution of this problem on a global basis with globalization?

Method

The main method of this study is the three- level of analysis method which means to discuss the unit of analysis in three levels which are state and sub-state, regional and global. The conceptual framework constructed with this method has been discussed and interpreted in the light of globalization and neoliberal policies. The affects of globalization processes and neoliberal policies on poverty reduction policies are especially reflected in the international dynamics part of this study. Qualitative data collection methods were used in the study. Scientific articles, books and reports, which are secondary sources, are data sources. The most important limitation of the study was the difficulty in accessing quantitative data. For this reason, in the study, the policies to combat poverty could not be supported with quantitative values and were put forward qualitatively.

Conclusion, Discussion and Recommendations

Argentina has been trying to implement its poverty reduction policies in accordance with all factors that have been effecting Argentina in all these three levels. International organizations have been an accelerator in poverty reductions policies. The World Bank has shown itself as the oldest and the most sufficient one. However, the use of structural adjustment programs is still controversial while considering the increasing effect of state and sub-state factors. When it comes to the regional factors that determine the poverty reductions policies it is seen that some structural changes are needed to decrease the levels of poverty and to combat poverty. Since some structural problems and gender inequalities, the poverty within Latin America has been moved to a different phase. In spite of all these

structural problems and blockades against combatting poverty, some legal and administrative arrangement may help to change it.

Considering the internal dynamics, there have been too many cash transfer programs which had detailed conditions to be participate in these programs. Some chronic problems such as gender inequalities, inefficiency and improving the livelihoods of the people who took advantages of these programs have been trying to overcome. The diversification of social policy programs and poverty reduction programs carried out by the state and its institutions in many areas shows that Argentina effectively uses state and sub-state factors in its poverty reduction policies, and the most dominant policy determinant is state and sub-state factors. The activities regarding to combat poverty in global scale are as important as the other factors in other scales. Since the harmonization of policies in three- levels is a vital element for efficient policies, the activities in global level has enormous importance. Even if in all three levels the policies are conducted in an efficient way, the most effective way to combat poverty is via harmonizing all policies in three different levels and integrate them into each other while necessary. However, the crises that Argentina has faced with pushed him to improve its relations with international organizations and hence the issue of poverty reduction has been directly linked to the policies of international organizations regarding overcoming of the crises. When the increasing interaction of Argentina with international organizations has been combined to increasing need to fight against poverty, a core importance has attached to international organizations. The issue of poverty reductions is not an issue that can be solved by some economic parameters, besides, it requires some strategic thinking, strategic moves and development plans. In this regard, when the poverty reduction has been trying to be solved in Argentina, the issue touches some points that are relevant with sovereignty of states and states do not want to abandon its rights.

Even the issue of poverty reduction and poverty itself could have been analyzed in different levels, for further research, the connections of all social policy programs with the international/ regional organizations may be investigated.